

Systemrevisjon som metode

Hvordan skal vi jobbe på nye måter?

Nordisk tilsynskonferanse januar 2026

Irja Viste-Ollestad - Avdelingsleder
Innovasjon, Metode og Analyse, TDA

Innledning

Lokalitetsorientert

Eierskap til tiltakene

Dialog

Effektivisering

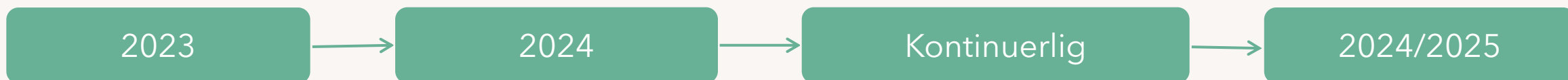

Ansvarliggjøre ledelsen

Læring i næringen

Systemrevisjon som metode

Rammer & Plan

- Etablere rammer og metode
- Risikostyring og scenario
- Direktør-involvering

Test & Utvikling

- Gradvis testing
- Verktøy og maler
- Forutse fremtidig behov
- Stor støtte i org

Kontinuerlig evaluering

- Oppnå effekt
- Tiltak og oppfølging
- Risikobilde-analyse
- Brukerundersøkelse

Implementering

- Omorganisering - Eget team
- Metoden blir et reelt verktøy i TDA
- Input til ny IK-AKVA

Implementering

**Direktør,
tilsynsdivisjon
akvakultur**
Bård Skjelstad

MT har i tidligere organisering hatt begrenset mulighet til å systematisk avdekke og følge opp systemfeil

Avd. sjø
Barbo Klakegg

Team kontroll og inspeksjon - Sjø

Team kontroll og inspeksjon 1

Team kontroll og inspeksjon 2

**Avd. land, transport
& slakteri**
Geir Arne Ystmark

Team kontroll og inspeksjon - landbasert og settefisk

Team transport, slakteri og sjømat

**Avd. tilsynsstøtte og
forsøksdyr**
Margareth Bergesen

Team fagstøtte

Team forsøksdyrforvaltning

**Avd. innovasjon,
metode og analyse**
Irja Viste-Ollestad

Team innovasjon, metode og analyse

Team revisjon

Team struktur

- etablering og plansaker
- driftsplaner

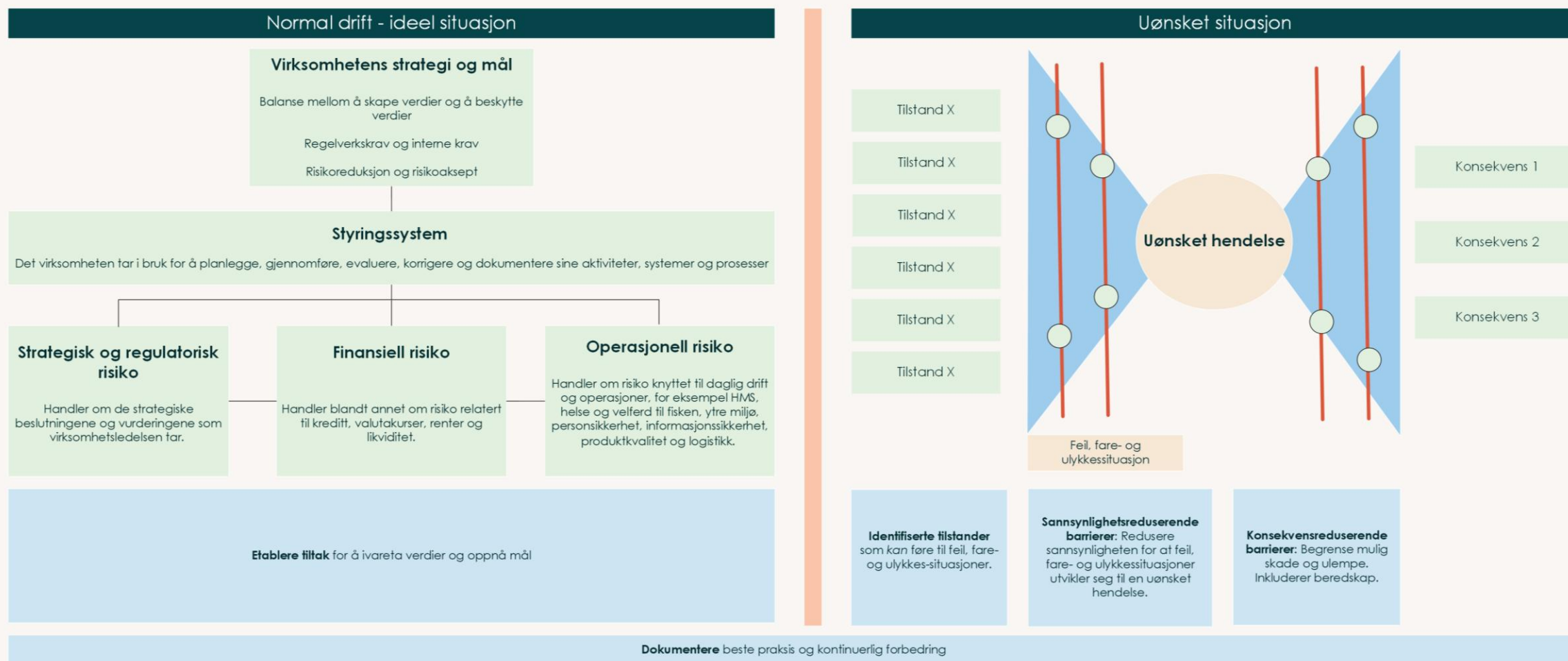
Rammer - Metode

Aktørene har

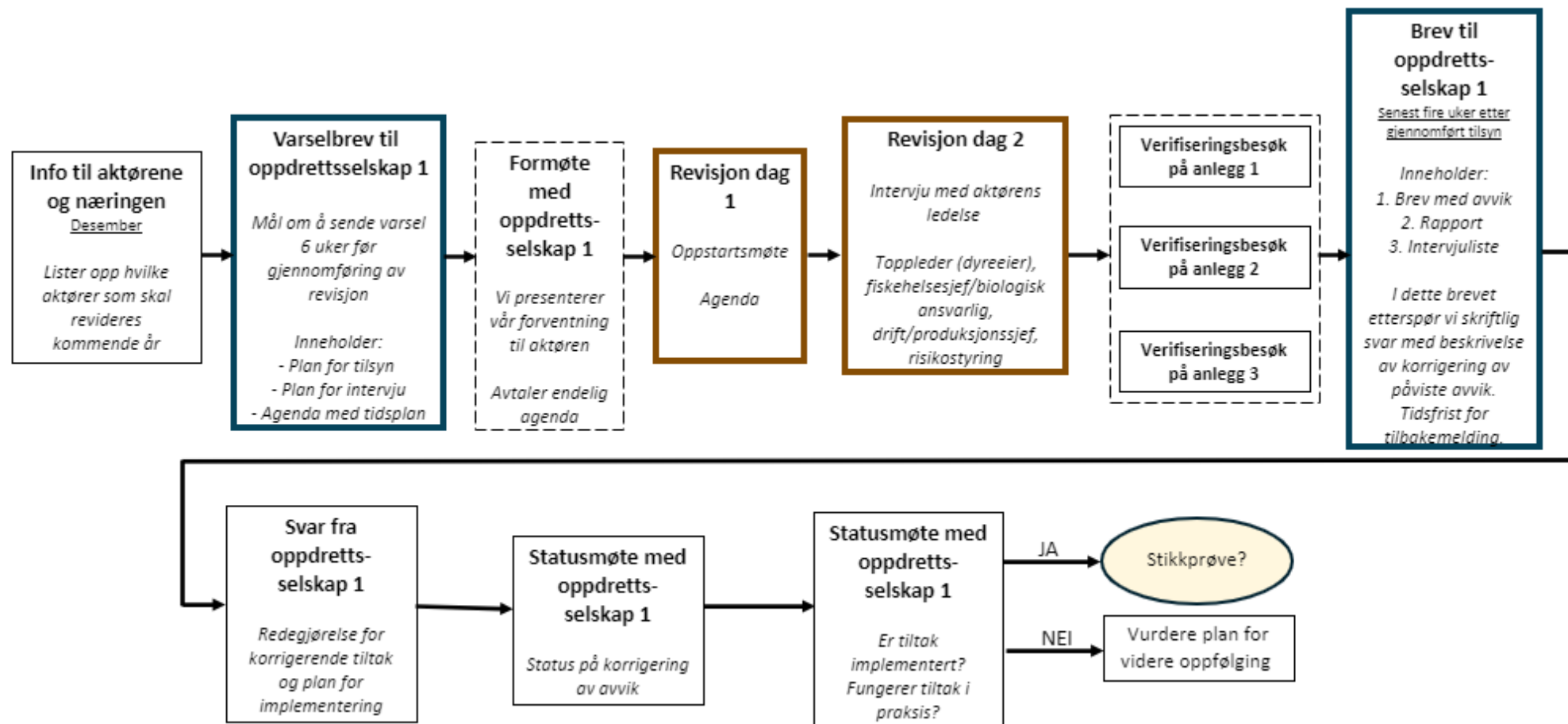
- Vilje og evne (kapasitet og kompetanse) til å følge regelverket
- Vi ønsker å oppnå bedre rolleforståelse og bevisstgjøring av at dyreeier/aktøren har ansvaret
- Legger vekt på **dialog** – Tillit mellom aktørene og Mattilsynet.
 - Aktør har **eierskap** til tiltak, og dermed også implementering og vurdering av **effekt**
 - Best kunnskap om egen drift og om hvilke tiltak som er best for å korrigere avvik
- I hele prosessen vurderer vi hvordan oppnå mest/best effekt

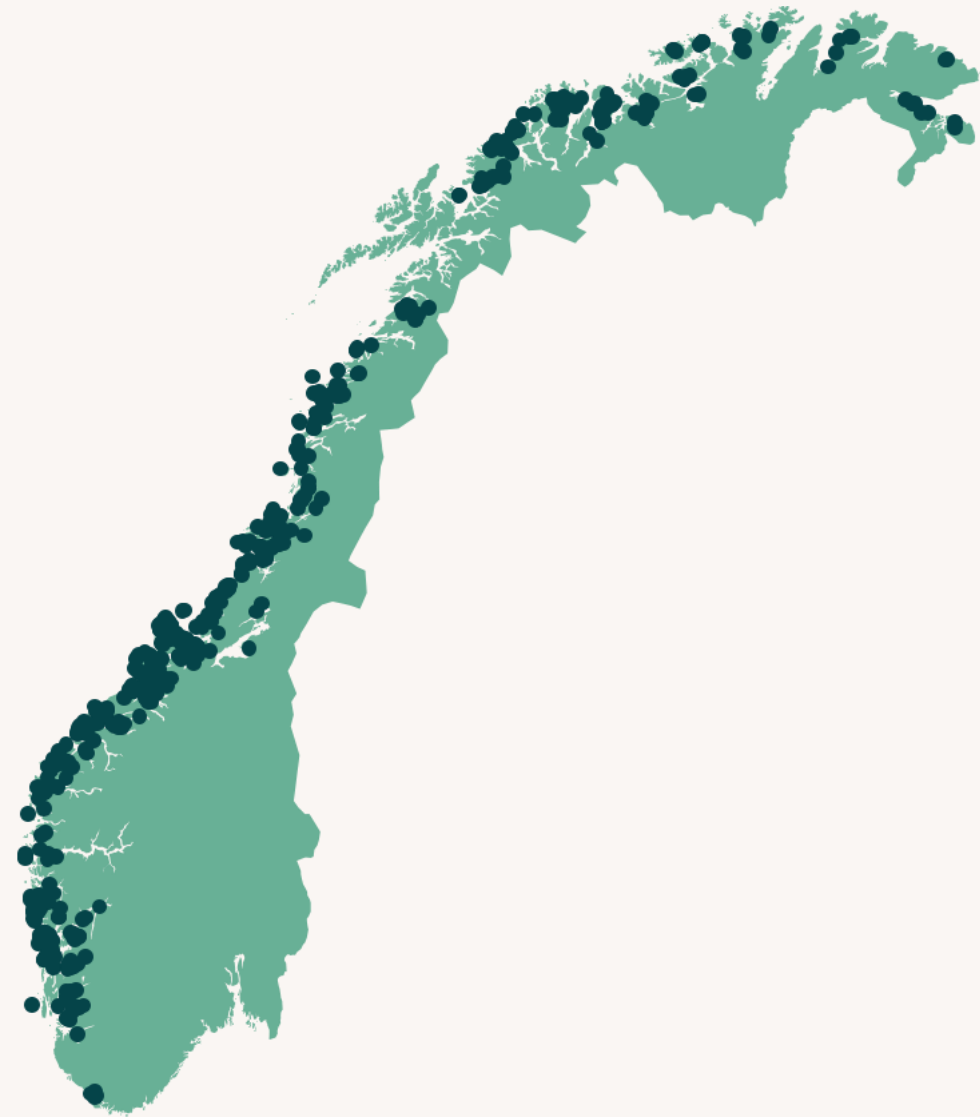
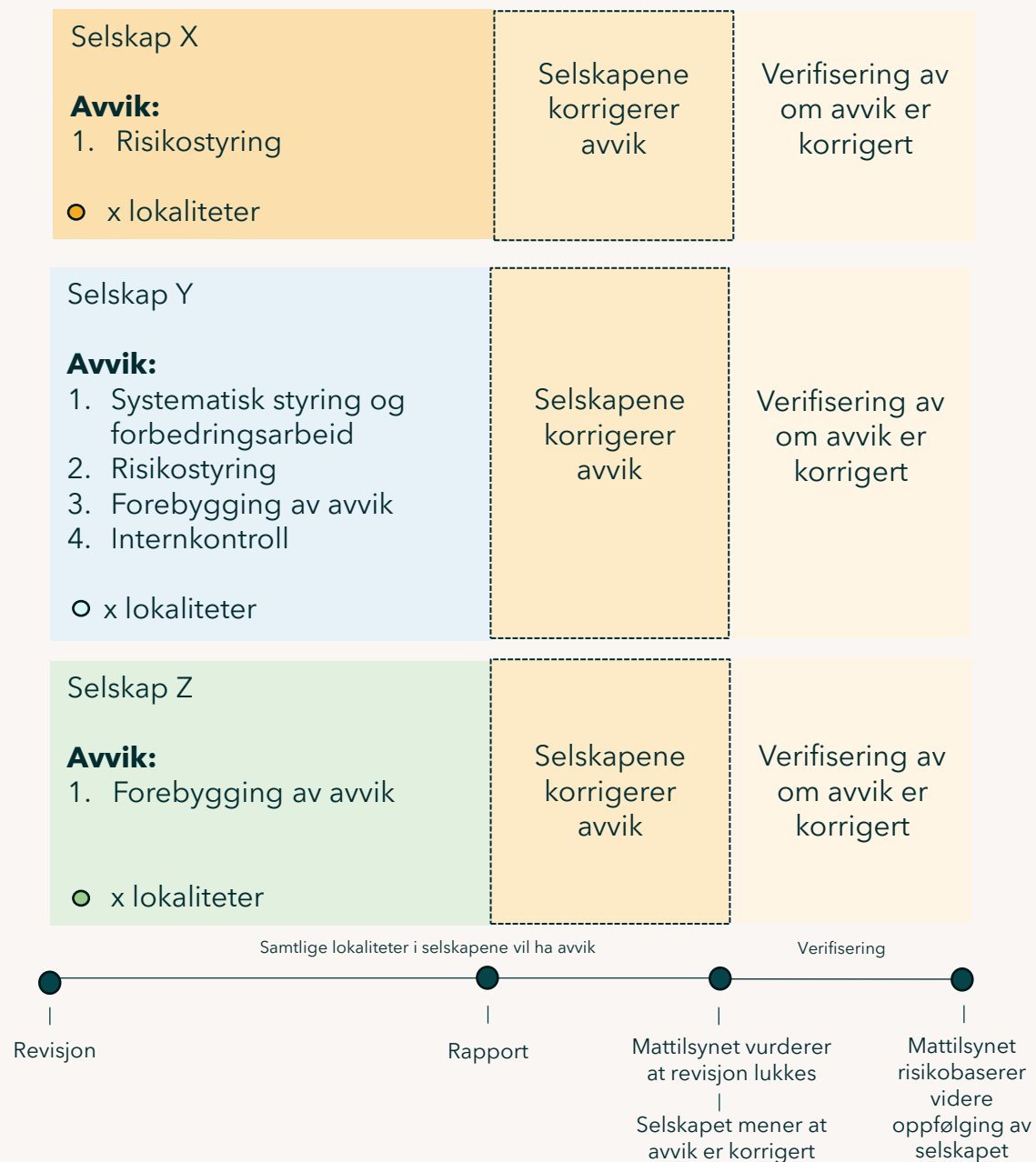
Publisering av tilsynsrapporter - læring i næringen

Rammer - systemrevisjon

Teste ut - Prosess

Resultat og effekt

Team revisjon har siden oppstart bestått av de samme 6-7 personene med strategisk fokus på robusthet, likhet og kontinuerlig læring. Teamet har vært dedikert til å dokumentere resultater og måle effekt på tvers av enkeltrevisjoner.

Fleksibilitet og Robusthet

Rullering av oppgaver sikrer at teamet kan håndtere varierende kompleksitet og arbeidsbelastning effektivt.

Kvalitetssikring

Utvidet kollegasjekk, juridisk kvalitetssikring ved behov og gjennomgang av funn i hele teamet for lik vurdering på tvers av aktører.

Kontinuerlig Læring

Debrief etter hver revisjon og deling av erfaringer sikrer at hele teamet utvikler seg sammen og opprettholder lik tilnærming.

Effektmåling gjennom flere parametere

Modenhetsstrappen

Brukerundersøkelse

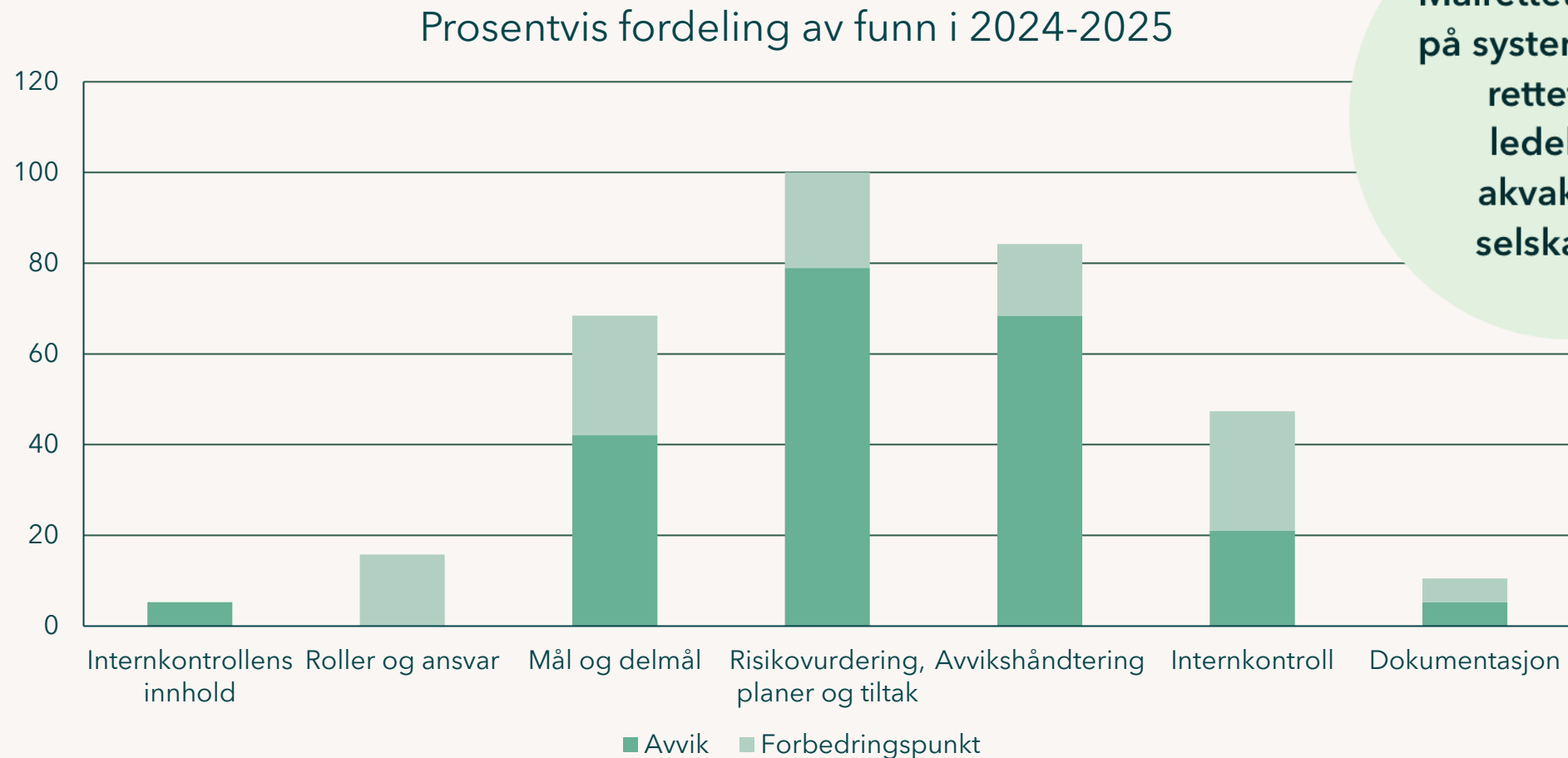
Aktørbilde

Ansvarliggjøring av aktør

OECD Pyramiden

Årsrapport 2024-2025

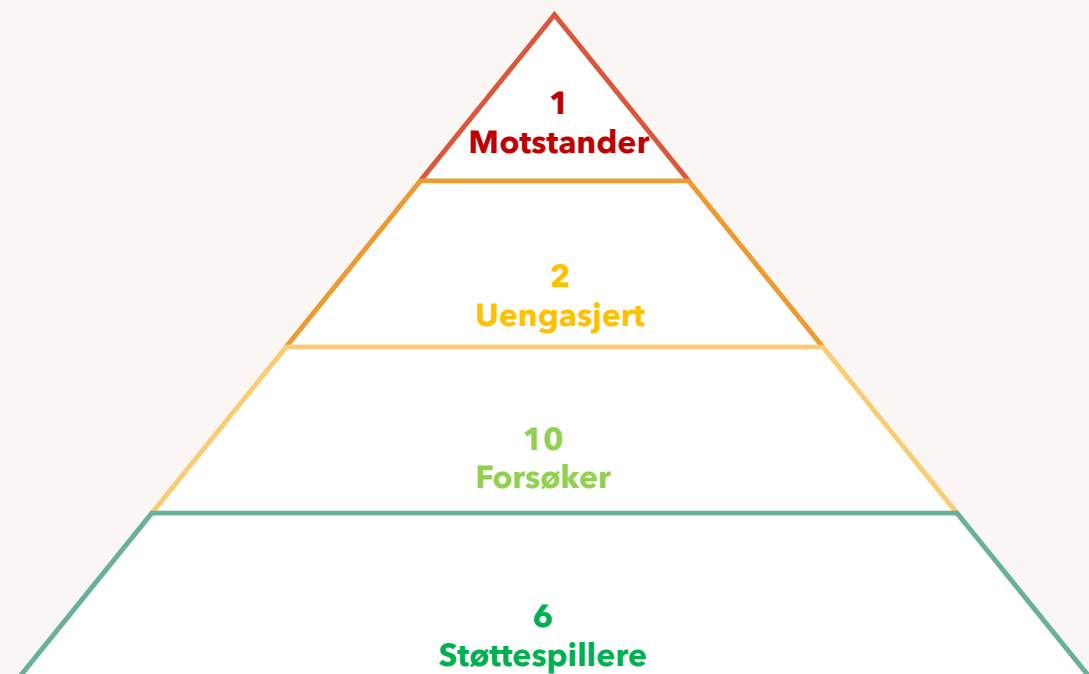
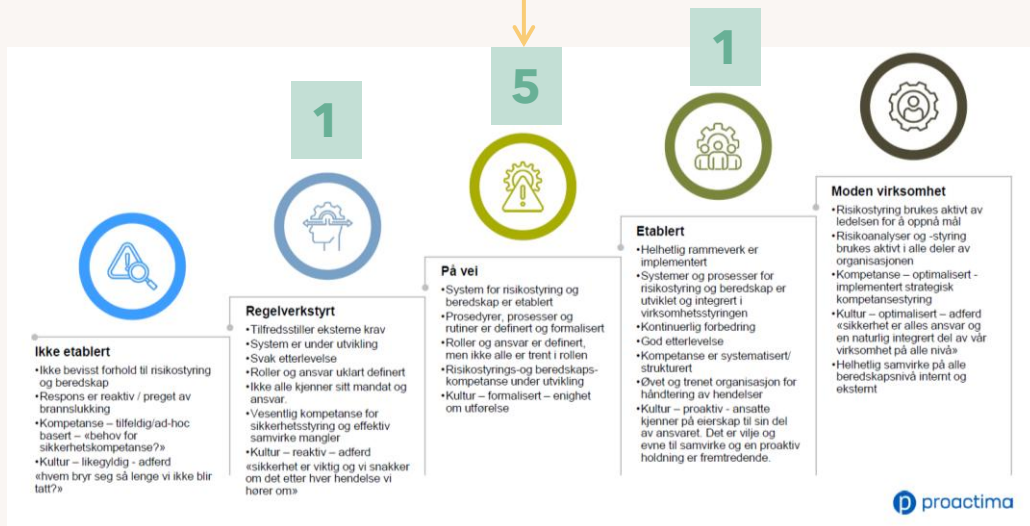
Avvik og forbedringspunkt fra 19 revisjoner

**Målrettet satsning
på systemrevisjon
rettet mot
ledelsen i
akvakultur-
selskapene**

Modenhhet hos aktører - Hos hvem har metoden best effekt?

På revisjonstidspunkt, og etter at revisjon er avsluttet

Lavest mulig i OECD virkemiddelpyramiden fungerer best

17 aktørers evalueringer av revisjon

Økt bevissthet om temaet for revisjon

- 9: i stor/svært stor grad
- 7: i noen grad
- 1: i liten grad

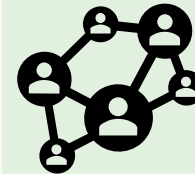
Rapportene: et godt utgangspunkt for læring og forbedringsarbeid

- 13: enig/svært enig
- 1: verken eller
- 3: Uenig/svært uenig

Tilført selskapet ny/mer kunnskap

- 5: i stor/svært stor grad
- 10: i noen grad
- 2: i liten grad

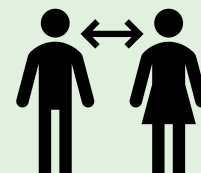
Andres revisjonsrapporter har ført til tiltak i eget selskap

- 4: i stor/svært stor grad
- 7: i noen grad
- 6: i liten/ingen grad

Et godt grunnlag for iverksetting av tiltak

- 8: i stor/svært stor grad
- 7: i noen grad
- 2: i liten grad

Dialogen med Mattilsynet var

- 15: god/svært stor god
- 1: verken god eller dårlig
- 1: svært dårlig

Systemrevisjon gir innsikt – og mer treffsikre tiltak

Systemrevisjoner gir innsikt om risiko og systemsvakheter. Vi kan prioritere ressurser bedre og gjennomfører mer målrettede tilsyn, samtidig som selskapene tar større ansvar for tiltak og egne systemer.

Internt ser vi

- Bedre oversikt av aktørbildet og økt kompetanse om aktørene
- Bedre innsikt i systemsvakheter og regelverksbrudd hos aktørene – gir oss et bedre risikobilde
- Bedre grunnlag for å kunne utvikle veiledning og regelverk
- Mer treffsikre og risikobaserte tilsyn – både lokalitetstilsyn og systemrevisjon
- Mer effektiv ressursbruk
- Bedre grunnlag for å kunne måle effekt av tilsyn

Eksternt ser vi

- Økt forståelse og eierskap
 - Ledelsen har større innsikt, noe som gir bedre involvering på alle nivå.
 - Økt bevissthet og eierskap på tvers av selskapene.
- Helhetlig risikostyring og kvalitetsarbeid
 - Mer helhetlig risikostyring – synliggjør påvirkning gjennom hele forbedringshjulet.
 - Risiko forstås og kommuniseres bedre internt.
 - Økte ressurser og tiltak innen risikostyring og kvalitetsstyring.
- Bedre beslutningsgrunnlag og tiltak
 - Strukturert innhenting av beslutningsgrunnlag gir bedre beslutningsstøtte.
 - Flere og mer omfattende korrigerende tiltak initieres av selskapene selv.
- Forbedret dialog og tillit
 - Økt tillit og bedre dialog mellom aktørene og Mattilsynet.
 - Holdningsendringer knyttet til styringssystemet.

Erfaringer gjennom revisjon brukes til utarbeidelse av ny IK-AKVA-forskrift

*«Dette har rokket ved
grunnmuren, vi har kastet
alt opp i luften,
systematisert
tilnærmingen, og gjort
risikodokumentene mer
levende.»*

Spørsmål?

